

Веома добро је познато у коликој су мери у медијима на Западу после напада бомбаша-самоубица у авионима, метроима и железничким станицама, током прве деценије 21. века, били присутни гнев и мржња према терористима, и изливи саосећања са невиним жртвама и њиховим породицама. Проучавајући (ненаучно) и упоређујући хиљаде новинских чланака у неких 25 „западних” земаља од 2001. године (укључујући и Јапан, Јужну Кореју, Тајван, Аустралију и Нови Зеланд), намеће се следећи закључак: далеко највише гнева и саосећања је укупна западна штампа изразила о догађајима 11. септембра 2001. у САД; Британија заузима далеко друго место у вези са терористичким акцијама у Лондону јула 2005, а Шпанија, због бомби у Мадриду марта 2004, још даље треће. Терористичке акције на Балију у Индонезији октобра 2002. и у Мумбају у Индији 2008. су, у поређењу, једва били на медијском хоризонту Запада. У случају Балија, то је ипак била „само дискотека” (са 202 погинулих и 240 рањених), а у вези са Мумбајем, главне теме су биле неспособност индијске полиције и ко је из западног џет-сета раније отседао у хотелу „Таџ Махал”.

Ако се изузме 11. септембар 2001, овај редослед се не може објаснити ни по хронологији догађања ни по броју жртава, већ се вероватно ради о „когнитивно-емоционалној дистанци” коју западни свет осећа према другим световима. Понављам да ово није ни научни закључак нити нешто само по себи оптужујуће или зачуђујуће: сви народи и сви „светови”, из бројних разлога, имају различите когнитивно-емоционалне дистанце од других, а гнев и саосећање су природно повезани са тим. Неки од разлога за блискост и дистанцу су прихватљиви и у данашњем (често флексибилном, двоаршинском и лажљивом) политички-коректном кодексу дозвољеног, а неки нису. Религија, на пример, углавном се не сматра подобним разлогом за блискост, али висок степен повиновања разноразним „принципима” које је дефинисала најјача светска сила онако како то њој одговара – итекако јесте.

Све што је до сада речено је, међутим, само увод у разматрање реакција глобалне „западне” штампе на суицидно-бомбашке нападе у Москви и Махачкали у протеклих пар дана (а те реакције су сличне онима поводом ранијих терористичких акција у Руској Федерацији, на пример, у школи у Беслану, у Северној Осетији, септембра 2004). Сматрам да је оправдано да се те реакције могу окарактерисати пре као хладне него као гневне – и махом као безосећајне (а понекад и са једва скривеном дозом пакости). Шта пада у очи у западним медијским реакцијама на руске трагедије?

1. Речи „тероризам” и „терориста” веома су мало заступљене. Уместо њих преовлађују

„insurgents” и „militants” – речи које треба превести као „побуњеници”.

2. Масовно убиство невиних људи на метро-станици Лубјанка се готово увек у истом даху повезује са зградом ФСБ-а која је стотинак метара (буквално) *изнад* те станице. Готово увек се такође напомиње да је ФСБ наследник или изданак КГБ-а. Нигде нисам прочитао да је Лубјанка била дугогодишње стаљинистичко мучилиште, мада и то треба рећи; међутим, западни новинари и уредници сматрају да је инсинуација путем КГБ-а довољна, или још боља, јер дозвољава необразованим читаоцима да наводно сами, „независно”, донесу

закључке о континуитету

у понашању Стаљиновог КГБ-а и „Путиновог” ФСБ-а.

3. Близина зграде ФСБ-а је важна јер је ФСБ пре кратког времена организовао акције у Чеченији, Ингушетији и Дагестану у којима су убијени неки блиски сарадници Доку Умарова, вође „побуњених” Чечена и самозвани „Емир кавказког Емирата”, а један од тих сарадника, Тихомиров алијас Бурјатски, је највероватније био човек који је обучавао „црне удовице” (удовице из два рата у Чеченији обучених у црно) које су својим самоубиствима изгледа извршиле та крвава убиства у Москви. Све то даје западној штампи толико жељени повод да пишу о *освети* – освети Чеченаца Русима.

4. Довођење идеје *освете* у једначину западних медија кад пишу о „побуњеништву” у Русији – зато сам и написао „толико жељени повод” – је веома важно Западу. То му омогућује да успостави политички неопходно потребну разлику у *интерпретацији и значењу*

екстремно-муслиманских терористичких акција против Америке и њених политичких и економских вазала (ово није претеривање, тако ће се сваки политиколог кроз 20-30 година изражавати о нашем времену), с једне стране, и Русије, с друге. Јер, одмах после 11. септембра 2001, било је у САД гласова о уништењу Кула Близанаца као освети за учињена злодела над Палестинцима и другим муслиманима на Блиском и Средњем Истоку, али су ти гласови утишани исто тако ефикасно као да је то учинио раније поменути КГБ. Поставке које се свакодневно понављају обичном западном човеку су једноставне: (а) Напади на нас су нерационални и потичу од лудих фанатика, који су необразовани средњевековни примитивци. (Кад се утврди да су неки од бомбаша-самоубица високо образовани, а и рођени, на Западу, то се некако заташка или „објасни” њиховом наводном личном психопатологијом.) (б) Напади на Русе, међутим, се (имплицитно) третирају као правична освета која је разумљива кад се узме у обзир у коликој мери Руси наводно подјармљују и угњетавају народе у кавказким регионима. (А ови региони би сви до једног требало да буду мале „независне” државице, попут Грузије и ваљда попут оних на Балкану, окренуте ако не Западу, а оно бар про-америчкој Турској и Саудијској Арабији; као и тржишној економији, односно распродаји свих својих

ресурса западним финансијским шакалима у спреси са домаћим корумпираним политичарима, и лоповима и гангстерима, по, на пример, шеми у Србији.)

5. А ко се то свети Русима? За разлику од Ал Каиде и других организација које нападају Запад и које се у западној штампи свакодневно поистовећују са термином „исламски фундаментализам”, то се не чини са Чеченцима: они су ретко повезани са концептима фундаментализма, фанатизма, или чак Ислама. А ако постоји повезаност са Ал Каидом, и ако се о томе зна, то је у потпуности заташкано.

6. Кад се у западној штампи говори о терористичким нападима у Русији, *никад* се не каже „кукавички напад”. (Бићу захваљан читаоцу који ми пошаље информацију која ову тврдњу негира.) За разлику од тога, не сећам се да сам у штампи било које западне земље икад прочитао о неком самоубилачком бомбашком нападу у Израелу које *није* било описано као „кукавички чин”.

7. Многи чланци, нарочито у Британији, којој је одавно додељена главна улога кад је „европско” обрушавање на Русију у интересу САД, и Данској, која је у томе играла помоћну улогу под Андерсом Расмусеном, премијером од 2001. до 2009. (и награђеним за то промоцијом на положај Генералног секретара НАТО-а) су веома близу граници (не)пристојности; а познато је и да чеченске вође одавно удобно живе и одржавају конгресе у тим земљама

Шта све то значи? Когнитивно-емоционална дистанца западног човека у односу на Русију (али и остале православне Словене, па и само Православље) потиче још из векова који су претходили седамдесетогодишњој епохи совјетског комунизма. О томе су написани томови, а Кримски рат Енглеске, Француске и Турске против Русије (1853-1856), само је један од примера (наведен овде, јер се итекако дотицао тадашње Србије). Међутим, пад берлинског зида, распад СССР-а и епохална победа „капитализма над комунизмом” није ни најмање хуманизовао осећања западног човека према Русима. Из претходног страха од совјетских нуклеарних бомби су се родили презир и надменост према Русији оваплоћеној у пијаном Јељцину. (Какву је *историјску* штету корумпирани режим тог човека нанео Русији – и Србији!) Слика Русије као глупе краве музаре је пажљиво култивисана у западним медијима, а руски банкрот касних деведестих дочекан са великим самозадовољством. Нигде на Западу није била испољена ма и најмања доза саосећања према руској трагедији тих јељцинских стравичних година – беди, масовној проституцији и катастрофалном скраћењу животног

века нарочито руског мушкарца. Ништа од саосећања из тог Запада који се толико брине, на пример, о усвајању беба у Етиопији. Неизречене паролe су биле: опљачкати огромне природне ресурсе те земље глупих мамлаза поткупљивих за мале паре; искоришћавати њихове сиромашне девојке; продавати им демократску сламу и сено; уништити им национално биће, нарочито то назадно Православље, тако да се никада не опораве и заувек постану западни робови, а то постићи, између осталог, шаљући им масу Јеховиних сведока, Мормона и свих других могућих секти које ће ЦИА контролисати.

Међутим, Путин је био тај који се последњи смејао, бар у тој етапи руско-америчких односа, јер су управо америчка незајажљивост, грамзивост и охолост довеле до војних интервенција у Азији које су значајно повисиле светску цену нафте и гаса, а управо ово је обогатило Русију, омогућило јој преконоћну отплату скандалозних зајмова од Лондонског и Париског Клуба, а од Западне Европе учиниле таоце који би се смрзавали без руског гаса. Западни медији су све то пропратили брзим преобраћањем подсмеха и ароганције у мржњу ништа мању од оне у доба Брежњева – што су ЦИА и организације попут Соросеве пропратиле милијардама долара убаченим у џепове што владе што опозиције у Србији, Црној Гори, Македонији, Бугарској, Румунији, Украјини – да се не говори о новцу датом Албанији, тзв. „Бошњацима” и тзв. „Косоварима”.

И... Сакашвилију у Грузији, што нас враћа на крваве терористичке акције у Москви. Имао сам прилике да путујем по разним кавказким републикама (оним у оквиру РФ и оним ван ње) и да се пењем на разне тамошње велелепне планине. То је гостопримљиво, горштакчо живље – и оно муслиманско и оно старохришћанско, то су Грузини. Управо зато што је кавказка, а хришћанска, земља, Грузија је привлачна за ЦИА и америчку пропаганду (просечан Американац, као уосталом и просечан Србин, о свему томе нема појма). Грузија је била умешана на чеченској страни у претходном рату у Чеченији (тзв. Други чеченски рат, 1999-2000), а зна се колика и каква је била улога САД у грузијско-руском војном сукобу у Јужној Осетији августа 2008. Сасвим отворено, блиски сарадници америчког потпредседника Чејнија су били саветници Сакашвилија, а о многобројним америчким војним инструкторима да се не говори.

(То што су многи од њих пензионисани подофицири и официри америчке војске који раде за приватне компаније не мења ствари. У америчкој војсци се до пуне пензије може доћи за 20 година, а тада је живот цивила досадан. Читав свет пун конфликта које су Американи организовали, или у које се по својој месијанској природи мешају, су простор да се заради на туђој несрећи – све у име демократије и „америчких вредности.” Простори бивше Југославије наравно нису били заобиђени – да поменемо само улогу америчких обавештајних служби и пензионисаних саветника у Хрватској у вези са „Олујом” и да не говоримо о улози тих плаћеника – «mercenaries» на енглеском – у Босни и на Косову.)

Да ли је Грузија на неки начин умешана у терористичке акције у Москви? Јасно је да Грузија не чини ништа што није одобрено у Вашингтону. У којој мери Чеченци добијају помоћ од Саудијске Арабије коју САД могу да контролишу само до одређене мере (породица Осаме бин Ладина је наравно из Саудијске Арабије и та је породица била у одличним пословним односима са породицом Буш у Тексасу)? Да ли Иранци потпомажу Чеченце? Мало вероватно, јер Иранцима није потребно у овом моменту да нервирају Русију.

А шта је са Ал Каидом? То би било сасвим могуће, чак и преко Грузије, и чак пред америчким носем. Што нас води на теме претходно поменуте у овом чланку. САД су сада ткзв. „Запад”, а западна мржња и отсуство саосећања према Русији га чини слепим не само за патњу невиних него и за сопствене интересе. Американци неће или не могу да схвате импликације тога да су дозволили Ал Каиди, Саудијској Арабији и Ирану да убаци мухађедине у Босну током деведестих. (Зна се такође да су Американци свесно кршили одлуке Уједињених Нација које су сами издејствовали да би се оружје преко Хрватске доставило „Бошњацима”.) САД ће својом невероватном кратковидошћу, ароганцијом и похлепом можда издејствовати Велику Албанију. Ништа то не брине стратега типа Бржежинског, све док терор поново не захвати саму Америку. Или док утопијска политичко-војна унија Кине, Русије и Индије коначно натера САД да се повуче из Азије. Управо окосница Кавказ – Хиндукуш је најважнији део те шаховске игре још од почетка 19. века.

(Аутор је редовни професор експерименталне психологије Калифорнијског универзитета у Сан Дијегу и Београдског универзитета)